

اخلاق حرفه‌ای

مؤلفان:

محمد صف‌نژاد، عبدالحسین سلامت، رضا ساعدی

زینب علیزاده، مهدی بیگلر، پیامک مرادی ننه‌کران

زمستان ۱۳۹۵

عنوان و نام پدیدآور	:	اخلاق حرفه‌ای / مؤلفان محمد صفرنژاد... او دیگران!
مشخصات نشر	:	اردبیل: انتشارات نایاب، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	:	۲۹۳ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۸۶۱۱-۵۵-۴ (ریال) 978-600-8611-55-4
وضعیت فهرست نویسی	:	قیفا
یادداشت	:	مؤلفان محمد صفرنژاد، عبدالحسین سلامت، رضا ساعدی، زینب علیزاده قره خانبگلو، سیامک مرادی ننه کران
یادداشت	:	کتابنامه
موضوع	:	اخلاق حرفه‌ای
موضوع	:	Professional ethics
موضوع	:	اخلاق حرفه‌ای -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	Professional ethics -- Religious aspects -- Islam
موضوع	:	کارکنان -- اخلاق حرفه‌ای
موضوع	:	Employees -- Professional ethics
موضوع	:	اخلاق کسب و کار
موضوع	:	Business ethics
شناسه افزوده	:	صفرنژاد، محمد - ۱۳۵۰ -
رده بندی کنگره	:	BJ1۷۲۰
رده بندی دیویی	:	۱۷
شماره کتابت‌نایی ملی	:	۴۵۱۸۸۰۷

۰۹۱۲ ۴۱۵۶۶۴ - ۳۳۸۴۲۹۴۱
Email: nayabpublications@yahoo.com

اخلاق حرفه‌ای

مؤلفان: محمد صفرنژاد، عبدالحسین سلامت، رضا ساعدی

زینب علیزاده قره خانبگلو، سیامک مرادی ننه کران

ناظر فنی: عبدالحسین سلامت

ویراستار علمی: محمد صفرنژاد ویراستار ادبی: رضا ساعدی

ناشر: انتشارات نایاب

طراح روی جلد: زینب علیزاده قره خانبگلو صفحه آرای: فاطمه خسروی

نوبت و سال چاپ: اول - ۱۳۹۵ قطع و تیراژ: وزیری، ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۱۱-۵۵-۴ ISBN: 978-600-8611-55-4

صحافی: افق قیمت: ۱۶۵۰۰۰ ریال

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

مقدمه و پیشگفتار

اخلاق حرفه‌ای یکی از مسائل اساسی همه جوامع بشری است. در حال حاضر، متأسفانه در جامعه ما در محیط کار کم‌تر به اخلاق حرفه‌ای توجه می‌شود. درحالی که در جوامع پیشرفته، در دانش‌های مربوط به مدیریت و سازمان، شاخه‌ای با عنوان اخلاق حرفه‌ای وجود دارد، ولی در جوامع جهان سوم در مدیریت، به اخلاق توجه کافی نشده است. جامعه ما نیازمند آن است تا ویژگی‌های اخلاق حرفه‌ای مانند دلبستگی به کار، روحیه مشارکت و اعتماد، ایجاد تعامل با یک‌دیگر و... تعریف و برای تحقق آن فرهنگ‌سازی شود. امروزه بسیاری از کثرها در جهان صنعتی به این بلوغ رسیده‌اند که بی‌اعتنایی به مسائل اخلاقی و فرار از مسئولیت و تعهدات اجتماعی، به از بین رفتن سازمان می‌انجامد. به همین دلیل، بسیاری از شرکت‌ها موانع برای تدوین استراتژی اخلاقی احساس نیاز کرده و به این باور رسیده‌اند که باید در سازمان یک فرهنگ مبتنی بر اخلاق رسوخ کنند. از این رو، کوشیده‌اند به تحقیقات درباره اخلاق حرفه‌ای جایگاه ویژه‌ای بدهند.

کتابی که در پیش‌رو دارید، قالب نهفت فصل به بررسی اخلاق حرفه‌ای پرداخته است. شیوه نگارندگان در این کتاب به این صورت است که در ابتدای هر فصل انتظاراتی که از خوانندگان می‌رود بیان کرده، سپس به بحث و تحلیل مسأله پرداخته و در پایان هر فصل نتیجه‌گیری و سپس سؤالاتی در آخر هر فصل بیان گردیده است.

در فصل اول این کتاب به بررسی تعاریف اخلاق از جمله اخلاق حرفه‌ای پرداخته شده است. در فصل دوم جایگاه کار در اسلام و حقوق انسان در بحث کار بررسی گردیده است. در فصل سوم مبحث مسئولیت اخلاقی و اقسام پنج‌گانه آن و تمایز آن‌ها با یکدیگر مطرح گردیده است. در فصل چهارم به تعریف اموال عمومه و مدیریت این اموال و مفهوم صرفه‌جویی پرداخته شده و در فصل پنجم صفات اخلاقی کارکنان و در فصل ششم مخاطرات کسب و کار بررسی شده و در فصل هفتم مفهوم بهره‌وری مورد بررسی قرار گرفته است.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول: تعریف اخلاق حرفه‌ای	۱
تعریف اخلاق حرفه‌ای	۲
اهمیت توجه به رعایت اخلاق اداری و حرفه‌ای در سازمان‌ها	۵
اهمیت توجه به اخلاق در قانون	۵
اهمیت توجه به اخلاق حرفه‌ای در سازمان	۷
تعریف رفتار	۸
معیارهای رفتار سالم از دیدگاه اسلام	۹
مدل مفهومی عوامل تأثیرگذار بر رفتار اخلاقی کارکنان	۱۱
مبانی رفتار انسان از دیدگاه اسلام	۱۶
فطرت	۲۰
منشور اخلاق حرفه‌ای، ارزش‌های حرفه‌ای و اخلاقی، تعهدات اخلاقی در مشاغل	۲۳
منشور اخلاق حرفه‌ای	۲۳
معنی ارزش اخلاقی	۲۶
عناصر ارزش اخلاقی	۲۷
ارزش‌های اخلاق حرفه‌ای	۲۸
تعهدات اخلاقی در شغل	۳۰
پرسش‌ها	۳۲
فصل دوم: تعریف کار	۳۳
تعریف کار	۳۴
ارزش کار در اسلام	۳۴

۳۷	نمونه‌هایی از روایات اسلامی در مورد اهمیت کار.....
۳۸	حقوق انسان در محیط کار.....
۴۱	وظیفه کارمند نسبت به مدیران.....
۴۴	وظایف کارمند نسبت به افراد زیردست.....
۵۱	وظایف کارمند نسبت به همکاران.....
۵۵	وظایف کارمند نسبت به مردم و ارباب رجوع.....
۶۱	پرسش‌ها.....

فصل سوم: تعریف اخلاق..... ۶۳

۶۴	تعریف اخلاق.....
۶۶	تحلیل مسئولیت‌پذیری.....
۶۸	شرایط مسئولیت اخلاقی.....
۷۰	مسئولیت پنجگانه.....
۷۱	مسئولیت حرفه‌ای.....
۷۲	مسئولیت حقوقی.....
۷۳	مسئولیت اخلاقی.....
۷۴	مسئولیت مدنی.....
۷۴	مسئولیت دینی یا شرعی.....
۷۴	تفاوت مسئولیت اخلاقی با حقوقی.....
۷۵	تمایز مسئولیت‌ها.....
۷۷	تعریف اخلاق در آموزه‌های دینی.....
۷۸	عرصه‌های مسئولیت‌پذیری.....
۸۵	پرسش‌ها.....

فصل چهارم: تعریف اموال..... ۸۷

۸۸	تعریف اموال.....
۸۸	اموال عمومی و اموال دولتی.....
۸۹	ضابطه تشخیص اموال و مشترکات عمومی.....
۹۰	ویژگی‌های اموال و مشترکات عمومی.....

۹۰		اموال مورد استفاده عموم
۹۱		اموال اختصاص یافته به خدمات عمومی
۹۱		بستر رودخانه‌ها و جنگل‌ها
۹۱		نگهداری اموال عمومی
۹۲		مفهوم صرفه‌جویی
۹۲		دیدگاه اقتصاددانان درباره صرفه‌جویی
۹۲		قرآن و صرفه‌جویی
۹۳		صرفه‌جویی در اموال دولتی
۹۴		پرسش‌ها
۹۵		فصل پنجم: صفات جلال کارکنان
۹۶		صفات اخلاقی کارکنان
۱۰۸		تعریف وجدان
۱۰۹		کار
۱۰۹		وجدان کاری
۱۱۰		تفاوت وجدان کاری با اخلاق کار
۱۱۰		تفاوت وجدان کاری با ایمان
۱۱۱		تفاوت وجدان کاری با انضباط
۱۱۱		تفاوت وجدان کاری با انگیزش
۱۱۲		مبانی نظری
۱۱۳		چیستی انسان و جایگاه وجدان کاری در نظریه‌های مدیریت
۱۱۴		چیستی انسان و جایگاه وجدان کاری در رویکرد اسلامی
۱۱۶		راهکارهای نهادینه‌سازی وجدان کاری
۱۱۷		راهکارهای شناختی
۱۱۹		توجه دادن به حرمت رشوه
۱۲۰		توجه دادن به حرمت اسراف و تبذیر
۱۲۰		راهکارهای گرایشی
۱۲۲		راهکارهای رفتاری

۱۲۵	 مشارکت دادن کارکنان
۱۲۶	 رعایت عدالت و برابری
۱۳۰	 تحلیل و نتیجه‌گیری
۱۳۲	 پرهیز از شتاب زدگی
۱۳۳	 اصل پرهیز از شتاب زدگی و سستی
۱۳۴	 پرهیز از شتاب زدگی در امور
۱۳۸	 پرهیز از سستی در امور
۱۳۹	 مشی امن علی (ع) و پیروان او
۱۴۰	 علل عدم صداقت در سازمان‌ها و نقش مدیران در ترویج صداقت
۱۴۶	 آراستگی
۱۴۶	 آثار روانی آراستگی محیط کار
۱۴۸	 نظام آراستگی (S5) چیست؟
۱۴۸	 هدف‌های نظام آراستگی
۱۴۸	 تاریخچه
۱۵۰	 نظام آراستگی در فرهنگ ایران
۱۵۱	 شرح کوتاهی پیرامون S5 (نظام آراستگی)
۱۵۵	 رعایت حریم خانه و زندگی افراد
۱۵۶	 خانه به عنوان محل آرامش و ایمنی
۱۵۸	 استیذان
۱۵۹	 از پیشوایان پیاموریم
۱۶۰	 حریم خصوصی خانه از زبان قرآن
۱۶۱	 اذن و اجازه قبل از ورود به خانه
۱۶۱	 چشم‌های بی‌بها
۱۶۳	 درسی برای نوجوانان
۱۶۴	 چرا بی‌اجازه
۱۶۷	 پرسش‌ها

۱۷۰		احتکار
۱۷۰		عنصر قانونی
۱۷۱		عنصر معنوی جرم احتکار
۱۷۱		موارد احتکار
۱۷۲		شرایط احتکار
۱۷۲		مجازات محکوم
۱۷۳		احتکار در قرآن
۱۷۴		استفتا از مقام عظم رهبری
۱۷۵		مبارزه با احتکار و نرخ گذاری
۱۷۶		اسراف
۱۷۸		تبیذ
۱۷۸		امام صادق (ع) و آموزش اعتدال
۱۷۹		رفتار برادران شیطان
۱۷۹		زبان های فردی اسراف
۱۸۰		زبان های اجتماعی اسراف
۱۸۱		رشوه و ارتشا
۱۸۵		علل رشوه خواری
۱۸۶		رشوه در آموزه های دینی
۱۸۷		آثار و پیامدهای رشوه خواری
۱۸۸		بزه دید رشوه
۱۸۸		مجازات جرم ارتشا
۱۸۸		مجازات های پیش بینی شده
۱۹۰		مضطر
۱۹۰		ارتشا کارشناسان
۱۹۰		ارتشا کارکنان قضایی
۱۹۱		ارتشا هنگامی که رشوه وجه نقد نباشد
۱۹۱		واسطه گیری برای رشوه دادن و رشوه گرفتن

۱۹۱	گرفتن کمیسیون و پورسانت
۱۹۲	أخذ رشوه توسط پزشک برای صدور گواهی خلاف واقع
۱۹۲	رشوه در نیروهای مسلح
۱۹۲	کیفیات مشدده و مخففه و رافع مسئولیت
۱۹۴	نتیجه گیری
۱۹۵	پرسش ها
۱۹۷	فصل هفت مفهوم بهره‌وری
۱۹۸	مفهوم بهره‌وری
۱۹۹	بررسی روش های کمی و باین مؤثر در بهره‌وری
۲۰۰	عوامل افزایش بهره‌وری
۲۰۱	عوامل مؤثر بر بهره‌وری
۲۰۲	عوامل مؤثر در بهره‌وری و زمان
۲۰۳	نظام های ارتقا بهره‌وری
۲۰۴	موانع بهره‌وری
۲۰۵	بهره‌وری در جهان امروز
۲۰۵	رابطه کیفیت زندگی کاری و بهره‌وری
۲۰۶	یک روش ساده
۲۰۸	تاریخچه مختصر سازمان های دولتی ایران
۲۱۰	عوامل مؤثر در بهره‌وری
۲۲۰	خلاصه و نتیجه گیری
۲۲۱	پیشنهادهای
۲۲۳	فرهنگ سازمانی و تأثیر آن بر بهره‌وری نیروی انسانی
۲۲۵	فرهنگ از نظر لغوی
۲۲۵	شکل گیری فرهنگ سازمانی
۲۲۶	انواع فرهنگ سازمانی
۲۳۱	کارکردهای فرهنگ سازمانی
۲۳۲	اثر بخشی

۲۳۴	در مدل سیستم طبیعی
۲۳۴	در مدل هدف
۲۳۴	در مدل فرآیند تصمیم
۲۳۶	بیمه
۲۳۸	نتیجه‌گیری
۲۴۰	اخلاق اداری و تأثیر آن بر بهره‌وری
۲۴۱	اهمیت و ضرورت بحث‌های اخلاقی
۲۴۳	اهمیت اخلاق در روایات اسلامی
۲۴۴	معانی و کاربردهای اخلاق
۲۴۵	مفهوم اخلاق اداری
۲۴۶	جامعه مدنی فعال
۲۴۶	مدل مفهومی عوامل تأثیر دایر بر رفتار اخلاقی کارکنان
۲۴۷	فاکتورهای سطح کلان اثرگذار بر رفتار اخلاقی
۲۴۸	فاکتورهای سطح میانی اثرگذار بر رفتار اخلاقی
۲۴۹	فاکتورهای سطح خرد اثرگذار بر رفتار اخلاقی
۲۵۰	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۲۵۱	ایجاد یک تحول پایدار
۲۵۶	تحول قابل تفویض نیست
۲۵۶	ارزش‌ها و مسئولیت‌های اخلاقی مدیران و کارشناسان در سازمان
۲۵۷	ارزش‌های سازمانی
۲۵۸	بیانیه مدیریت
۲۶۰	تغییرپذیری شایستگی
۲۶۰	کرامت انسانی
۲۶۰	حمایت از توانمندسازی و مشارکت کارکنان
۲۶۱	توانمندسازی
۲۶۱	مشارکت کارکنان
۲۶۱	دانش اندوzy

۲۶۲	خلق ارزش پایدار برای مشتریان و سهامداران
۲۶۲	موفقیت پایدار
۲۶۳	ارائه ارزش به مشتری
۲۶۳	وفاداری مشتری
۲۶۳	بهبود مستمر کیفیت خدمات و محصولات، یادگیری و نوآوری
۲۶۴	بهبود مستمر کیفیت
۲۶۴	اخلاقیت و راه‌ری
۲۶۴	یادگیری
۲۶۵	تعهد به صداقت، نظایار، وظیفه‌شناسی و پاسخ‌گویی در انجام فعالیت‌ها
۲۶۵	ارزیابی تعهد سازمانی
۲۶۶	استرس شغلی
۲۶۶	اهمیت اخلاق در کسب و کار
۲۶۶	محرومیت‌زدایی با توسعه پایدار و خدمات همگانی
۲۶۷	رشد متوازن
۲۶۷	محرومیت‌زدایی
۲۶۷	فرصت‌های برابر
۲۶۷	اعمال تفکر اقتصادی در تصمیمات و عملیات
۲۶۸	تفکر اقتصادی
۲۶۸	انضباط برنامه‌ای و بودجه‌ای
۲۶۹	برقراری مشارکت‌های پایدار تجاری، فنی و علمی
۲۶۹	زنجیره ارزش شراکت‌های سازمانی
۲۶۹	توسعه شراکت
۲۷۰	صیانت از ارزش‌های ملی، مذهبی و فرهنگی و احترام به آن‌ها
۲۷۰	ارزش‌های ملی و مذهبی
۲۷۱	مسئولیت اجتماعی
۲۷۲	روابط عمومی در جهت ارتقای تصویر عمومی سازمان
۲۷۲	اصول رگولاتوری

۲۷۲	شیوه‌های ترویج اخلاق در فرهنگ سازمانی
۲۷۴	اخلاق فردی
۲۷۵	اخلاق حرفه‌ای
۲۷۵	ویژگی‌های حرفه
۲۷۶	ویژگی‌های حرفه کتابداری
۲۷۷	سازمان
۲۷۸	منشور اخلاقی
۲۸۰	آثار فرا سازمانی اخلاق حرفه‌ای
۲۸۰	اخلاق اسلامی
۲۸۱	مزیت وجود اخلاق حرفه‌ای
۲۸۲	ترویج اخلاق
۲۸۳	پرسش‌ها
۲۸۵	منابع و مأخذ
۲۹۶	منابع فارسی
۲۹۳	منابع انگلیسی